

TESTOSTERON (SERBEST)

Diğer adı: Free testosteron.

Kullanım amacı: En sık olarak, hiperandrojenizm bulguları sergileyen ancak total testosteron konsantrasyonu normal sınırlar içinde bulunan kadınlarda biyolojik aktivite gösteren testosteron miktarını belirlemek amacıyla kullanılır. Seks hormon bağlayan globulin ile ilişkili defekt bulunma olasılığı yüksek erkek veya kadın hastalarda da biyolojik olarak aktif haldeki testosteron konsantrasyonunun belirlenmesi amacıyla da kullanılır. Özellikle erken puberte dönemindeki çocuklarda veya yaşlı erkeklerde serbest haldeki testosteron konsantrasyonu ölçümü, total testosteron konsantrasyonu ölçümünden daha yararlı bulunabilir.

Genel bilgiler:

- Testosteron Hk. genel bilgi için Bk. TESTOSTERON (TOTAL).
- Testosteronun kandaki dolaşımı ve taşınması çok büyük ölçüde seks hormon bağlayan globulin tarafından gerçekleştirilir. Küçük bir kısmı albümine bağlı olarak taşınırken, küçük bir kısmı da serbest halde bulunur. Seks hormon bağlayan globuline bağlı testosteron biyolojik olarak aktif değildir. Geçmişte düşünülenin aksine, çok gevşek şekilde bağlandığından albümin tarafından taşınan fraksiyon da serbest testosteron ile birlikte biyolojik olarak aktif olan testosteron havuzunu oluşturur.(Seks hormonu bağlayan globulin hakkında daha fazla bilgi için Bk. SEKS HORMON-BİNDİRİNG GLOBULİN).

Test sonuçlarının yorumu:

- Total testosteron konsantrasyonunda değişikliğe sebep olan durumlar ve bunların sebep olduğu klinik bulgular için Bk. TESTOSTERON (TOTAL).
- Biyolojik olarak aktivite gösteren testosteron konsantrasyonu çoğu zaman total testosteron konsantrasyonu ile paralellik gösterdiği halde, seks hormon bağlayan globulin konsantrasyonunu veya testosteronun bu proteine afinitesini etkileyen bazı durumlar bu paralelliğin bozulmasına sebep olabilir. Kortikosteroid ve başta östradiol olmak üzere cinsiyet hormonu tedavileri bir yandan seks hormonu bağlayan protein konsantrasyonunu etkilerken aynı zamanda bu protein üzerindeki hormon bağlayan bölgelerin konsantrasyonunu da değiştirir. Aynı şekilde kalıtsal yapı bozuklukları da seks hormonu bağlayan globulinin hormona karşı afinitesinde değişiklik meydana getirir. Karaciğer hastalıkları ve ağır sistemik hastalıklar da serbest testosteron konsantrasyonunda değişikliğe neden olabilir.

Numune: Serum (kırmızı veya sarı kapaklı tüp). Minimum 500  L.

Çalıřma yöntemi: RIA.

Referans aralığı:

Yař	Erkek (pg/mL)	Kadın (pg/mL)
< 3 ay	0.15 – 0.60	0.10 – 0.60
4 ay – 5 yař	0.15 – 0.60	0.15 – 0.60
6 – 15 yař	Bu yař grubu için referans aralıklar p�berte dönemlerine göre belirlenmektedir.	
> 16 yař	12.0 – 30.0	1.1 – 3.1